

המס והפרס

בשנת 1967, לאחר הניצחון במלחמת ששת הימים, הוגרל "באופן זמני" משך שירות החובה לגברים והועלה משנתיים וחצי לש" לוש. עשר שנים לאחר מכן, לאחר עלייתו של מנחם בגין לשלטון, הצטרף לכך הפטור הגורף, ברמות דחיית השירות הצבאי לכל מי ש"תורתו אומנתו" (עד אז ניתן הפטור רק למספר מצומצם של תלמידי ישיבות).

שתי ההחלטות האומללות הללו יצרו את המצב הבלתי נסבל, שבא לביטוי בתוצאות הבחירות האחרונות. כך גם הפך השוויין בנטל לנושא מרכזי בהקמת הממשלה. הקריאה לגיוס חרדים נשמעת ברמה, וכנגדה ספקות על אפשרות הביצוע ומידת התועלת שבה.

לכל אלה מצטרף הטיעון הנכון, שלפיו אין שוויין באורך השירות של נשים וגברים, אין שוויין בין נשים רתיות לנשים חילוניות, בין יהודים וערבים, ואפילו לא בין שירות בעורף לשירות קרבי. אין גם שוויין בין שירות צבאי לשירות לאומי, שהוא הרבה יותר קל ונוח. ומצטרפות שאלות בדבר מידת העניין שיש לצבא בגיוס חרדים, מספר החרדים שביכולת הצבא לקלוט, ובכלל שאלת גודלו הרצוי של הצבא.

הדרך להתמודד עם בעיית השוויין בנטל היא בראש ובראשונה בהבנת מהותו של שירות החובה כמס. חוסר השוויין הוועק הוא בין מי שמשלם את המס הגבוה ביותר, ברמות שירות קרבי ממושך, בשכר דל הרחוק מלכסות את השווי האמיתי של השירות, לבין מי שמקבל פרס על כך שאיננו משרת ובמקום זאת זוכה במענק על לימוד בישיבה או בנקודות זיכוי לרכישת דירה על כך שבחר להינשא בגיל מוקדם.

הקטנת משך שירות החובה לשנתיים וחצי ואף לשנתיים תתרום יותר לשוויין, או ליתר דיוק לצמצום הפער בנטל, מאשר גיוס של עוד כמה מאות חרדים

את חוסר השוויין ניתן לצמצם בשתי דרכים מרכזיות. האחת היא ביטול או לפחות הקטנת הפרס לאלה שאינם משרתים בצבא. הדרך השנייה היא באמצעות הקטנת נטל המס הרובץ על החיילים בשירות חובה. זאת ניתן לעשות קודם כל על ידי קיצור משך שירות החובה, המופרו באורכו. אין שום הצדקה לשירות ממושך זה, שקשה למצוא דיגמתו בעור לם. השירות אמנם "זול" לצבא, שכן השכר בשירות חובה הוא אפסי. אבל המחיר לחייל עצמו, וגם למשק כולו, כבד.

הקטנת משך שירות החובה לשנתיים וחצי ואף לשנתיים תתרום יותר לשוויין, או ליתר דיוק לצמצום הפער בנטל, מאשר גיוס של עוד כמה מאות חרדים. הגדלה משמעותית של התשלום לחיילי שירות חובה תתרום אף היא לצמצום חוסר השוויין בין המשרתים לבין אלה שאינם משרתים.

כך למשל, אם נניח שמחירו האמיתי של שירות חובה קרבי עולה ב־4,000 שקל לחודש על השכר המשולם לחייל למעשה, משמעות הדבר היא שהמשרת נושא כפועל בכל חודש במס השווה לסכום זה. חוסר השוויין הוועק בנטל משתקף בכך שהחייל משלם מס אריה, בעוד שמי שפטור משירות פטור מהמס הזה. חוסר השוויין בין השניים יצטמצם ככל ששירות החובה יקוצר וככל שיוגדל שכרם של המשרתים שירות זה.

יהיה זה מועיל מאוד אם מפלגות יש עתיד והבית היהודי יקדישו לקיצור שירות החובה ולשכר החיילים מאמץ ומחשבה לא פחות ממה שמוקדש לגיוס חרדים. טיפול נאות בנושא יחולל פלאים מבחינת הנכונות להתגייס, אפילו זו של החרדים. גם ראש הממשלה נתניהו יוכל לסייע. נתניהו רוגל, כידוע, בהפחתת מיסים. הדרך להפחתת מס חברות נחמדה כרגע. לעומת זאת, אין מניעה לצמצום המס הרובץ על השכבות הרחבות המשרתות בצבא. ניתן לעשות זאת הן על ידי הגדלת שכרם של המשרתים והן על ידי קיצור שירות החובה. הפחתת מס זו תתרום גם להגדלת התוצר במשק, שתנבע מכך שהצעירים יחזרו מוקדם יותר מהצבא ללימודים ולעבודה. ■

© כל הזכויות שמורות לידיעות אחרונות בע"מ

אין להעתיק, להפיץ, לשכפל, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגרי מידע, לשדר בדרך כלשהי (בכתב, בדפוס או במדיה אחרת) – ובכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר – חלק כלשהו של העיתון (לרבות טקסט, איורים, צילומים, תמונות, מפות, גרפיקה) הן בגרסה טקסטואלית והן בדפוס מעוצבים, לרבות באמצעות הקלטה והקלדה, ללא אישור מפורש בכתב מהמוציאה לאור, ידיעות אחרונות בע"מ